

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/95/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3615200638
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emília Zimová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3615200638.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Emílie Zimovej a sudcov JUDr. Gabriely Janákovovej a Mgr. Ivana Kubínyho v právnej veci navrhovateľa: F. X. X., a.s. W. 30, 829 48 W. IČO: 31 335 004 proti odporcom: I/ D. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XXX/XX, XXX XX F., občan SR a 2/ Y. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XXX/XX, XXX XX F., v konaní o zaplatenie 24.751,24 eur istiny a prísl., na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Partizánske zo dňa 17.09.2015, č. k. 5C/89/2015-55, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým bol návrh zamietnutý **p o t v r d z u j e .**

Odporcom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd rozsudkom uložil odporcom povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne navrhovateľovi sumu 24.646,24 eur s 5%-tým úrokom z omeškania ročne z tejto sumy od 30.10.2014 do zaplatenia a nahradiť trovy konania v sume 1.485 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že zaplatením jedného z odporcom zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého odporcu. Vo zvyšku návrh zamietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil konštatovaním, že účastníci konania uzavreli zmluvu o medziúvere a stavebnom spotrebiteľskom úvere dňa 11.04.2012, na základe ktorej navrhovateľ poskytol odporcom ako dlžníkom úver vo výške 25.000 eur s dohodnutou úrokovou sadzbou 6,69% ročne v 202 mesačných splátkach po 76,88 eur v prvých 12 mesiacoch a pri výške mesačnej splátky od druhého roka po 139,38 eur splatných k prvému dňu v mesiaci pri dohodnutom úroku z omeškania 5% ročne, pri dobe trvania medziúveru 25,08 roka, pri konečnej splatnosti medziúveru do 31.05.2037, pri RPMN 20,40%, pri výške mesačného vkladu na účet stavebného sporenia 45 eur a pri splatnosti vkladov stavebného sporenia vždy k prvému dňu v mesiaci úrokovej sadzby medziúveru v prvom roku 3,69% ročne a v druhom - piatom roku 6,69% ročne a RPMN 6,75%. Po posúdení obsahu spotrebiteľskej zmluvy z úradnej povinnosti dospel k záveru, že zmluva obsahuje všetky zákonom stanovené obligatórne náležitosti vyplývajúce z § 9 ods. 2 Zák. č. 129/2010 o spotrebiteľskom úvere v znení platnom a účinnom v čase uzavretia zmluvy okrem poplatkov účtovaných za omeškanie a individuálne posúdenie omeškania, a to účtovné poplatky za upomienky naúčtované dňa 30.11.2013 vo výške 15 eur, 31.01.2014 vo výške 15 eur, 31.03.2014 vo výške 15 eur, 31.12.2013 vo výške 15 eur, 30.04.2015 vo výške 15 eur, 31.05.2014 vo výške 15 eur, individuálne riešenie omeškania zo dňa 23.07.2014 vo výške 15 eur, spolu vo výške 105 eur, ktoré považoval za neprímerane vysoké, ktoré neboli individuálne dohodnuté a vychádzali len jednostranne z čl. 5. bod 2. zmluvy. Nárok tak považoval za dôvodný v časti sumy 24.646,24 eur s 5% úrokom z omeškania ročne z tejto sumy od 30.10.2014 do zaplatenia, ktorá pozostáva z istiny ku dňu zosplatenia, nezaplatených úrokov za úver v sume 1.042,51 eur ku dňu odstúpenia od zmluvy a nezaplatených poplatkov za úver 57 eur ku dňu odstúpenia od zmluvy. Návrh v časti úroku z úveru vo výške 6,69% ročne zo sumy 20.855,26 eur od 01.03.2014 do zaplatenia zamietol s poukazom na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. ÚS

476/2012 zo dňa 18.09.2012, lebo podľa ustálenej súdnej praxe - uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo/143/1998 dohodnuté úroky patria len do splatnosti dlhu a od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania.

Proti rozsudku, a to jeho výroku, ktorým bol návrh na začatie konania čiastočne zamietnutý podal odvolanie navrhovateľ, ktorý navrhol jeho zrušenie a vrátenie veci okresnému súdu na ďalšie konanie. Uplatnil dôvody na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v nadväznosti na ust. § 221 ods. 1 písm. h/ a ďalej podľa § 205 ods. 2 písm. d/, f/ O.s.p.. Prvostupňovému súdu predovšetkým vyčítal, že i napriek skutočnosti, že ide o zmluvu o úvere podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, kedy sa bez ohľadu na povahu účastníkov konania majú na daný právny vzťah aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka aplikoval ust. Občianskeho zákonníka, teda nepríslušného právneho predpisu, v dôsledku čoho vecne nesprávne právne posúdil. Vyslovil názor, že aplikácia Obchodného zákonníka na právny vzťah založený zmluvou o úvere vyplýva priamo zo zákona, z kogentného ustanovenia § 261 ods. 6 písm. d/ Obchodného zákonníka, pričom nejde o zmluvnú podmienku, zmluvné dojednanie. Na úverovú zmluvu bez ohľadu na povahu účastníkov je preto nutné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka. Potom neobstoja ani tvrdenia, podľa ktorého aplikáciou Obchodného zákonníka dochádza k zhoršeniu postavenia spotrebiteľa podľa ust. § 54 ods. 1 Obchodného zákonníka, lebo toto ustanovenie sa týka výlučne zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Z dôvodu aplikácie nepríslušného právneho predpisu na právny vzťah založený zmluvou o úvere, prvostupňový súd potom nesprávne posúdil právne účinky odstúpenia od zmluvy o úvere, lebo inštitút odstúpenia od zmluvy upravuje Obchodný zákonník komplexne v ust. § 344 a nasl. Obchodného zákonníka a § 506 tohto zákona. Podľa § 349 ods. 1 Obchodného zákonníka odstúpením od zmluvy zmluva zaniká až v okamihu doručenia prejavu vôle odstúpiť od zmluvy druhej strane a po tejto dobe nemožno účinky odstúpenia od zmluvy odvolať alebo meniť bez súhlasu druhej strany. Účinky odstúpenia od zmluvy, a teda zánik zmluvy nastáva ex nunc od okamihu doručenia prejavu vôle odstúpiť od zmluvy. Požiadavka vrátenia poskytnutých prostriedkov aj úrokov vyplýva priamo zo zákona, a to z § 506 Obchodného zákonníka, podľa ktorého ak je dlžník v omeškani s vrátením viac než dvoch splátok a jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi. Uvedené tvrdenie potvrdzuje aj rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Obo/283/2003. S názorom, podľa ktorého má platiť dlžník úroky za úver až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov sa stotožňuje i odborná literatúra, pričom vychádza z ust. § 502 a § 503 Obchodného zákonníka. Ďalej vyslovil názor, že nárok navrhovateľa na úroky za úver nevyklučuje žiadne ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka ani zákonov o spotrebiteľských úveroch. Prejavil nesúhlas so zamietnutím návrhu ohľadne poplatkov za upomienky s tým, že súd prvého stupňa nevezal do úvahy skutočné náklady, ktoré navrhovateľovi vznikli v dôsledku omeškania odporcov.

Vyjadrenie k odvolaniu nebolo podané.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a zistil, že rozsudok okresného súdu je potrebné potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p., pretože je vo výroku vecne správny. Rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým sa končí konanie vo veci samej možno v zmysle ust. § 205 ods. 2 O.s.p. odôvodniť len okolnosťami uvedenými pod písm. a/ až f/ citovaného zákonného ustanovenia.

Navrhovateľ v odvolaní uplatňuje dôvody podľa § 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p., podľa ktorého odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvého stupňa len ak súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav a ďalej podľa písm. d/ (súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) ako aj písm. f/ (rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci).

Z obsahu odvolania je však jednoznačne zrejmé, že súdu prvého stupňa vyčíta nesprávne právne posúdenie veci, ktoré spočíva v aplikácii nesprávneho práva, t. j. Občianskeho zákonníka na miesto Obchodného zákonníka.

Dôvod na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. (rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci) spočíva v mylnej aplikácii a výklade právnej normy na zistený skutkový stav alebo použitie právnej normy, ktorú na skutkový stav vôbec nemožno použiť.

Preskúmaním zistil odvolací súd, že súd prvého stupňa na vec použil správnu právnu normu - Občiansky zákonník, v dôsledku čoho nie je dôvod na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. f/ daný. Právny vzťah medzi účastníkmi konania založený zmluvou o úvere súd prvého stupňa považoval správne za zmluvu o úvere a súčasne za spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na právnu úpravu zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinnú v čase uzavretia zmluvy treba predmetnú zmluvu podriaďiť režimu tohto zákona v znení platnom v čase uzavretia zmluvy. Zákon o spotrebiteľských úveroch pritom patrí do oblasti predpisov občianskeho práva a je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku *lex specialis*. Znamená to, že pokiaľ určité otázky nie sú výslovne upravené zákonom o spotrebiteľských úveroch, použijú sa na ich riešenia príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka, vrátane všeobecných ustanovení o záväzkoch podľa prvej hlavy ôsmej časti Občianskeho zákonníka. Rovnako na spotrebiteľské zmluvy podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka je potrebné vzhľadom na ich systematické zaradenie do Občianskeho zákonníka aplikovať všeobecné ustanovenie o občianskoprávných vzťahoch.

Zo spisu ďalej vyplýva, že predmetný vzťah vznikol za účinnosti zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Podľa § 2 písm. a/ tohto zákona v znení ku dňu uzavretia zmluvy na účely tohto zákona sa rozumela spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení v spotrebiteľskej zmluve nekoná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, zamestnania alebo povolania. Typovou zmluvou sa podľa tohto zákona rozumie zmluva, ktorá sa má uzavrieť vo viacerých prípadoch, keď je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. V súdnej praxi nie sú pochybnosti o tom, že predmetná zmluva je zmluvou typovou a že odporca nepoužil predmet plnenia na podnikanie. Rovnako je jednoznačne zrejmé, že veriteľ je podnikateľom a predmet konania sa týka jeho podnikateľskej činnosti. Súdna prax považuje spotrebiteľské zmluvy, vzhľadom na vzťah medzi podnikateľom a nepodnikateľom a so zreteľom na nepodnikateľský účel zmluvy za typické občianskoprávne vzťahy. Úver je síce absolútnym obchodom a na úver dopadá tretia časť Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov úverovej zmluvy, avšak predmetná vec sa týka spotrebiteľskej zmluvy, ktorá je regulovaná osobitnou právnou úpravou. Ide o vzťah medzi obchodníkom a spotrebiteľom, ktorý prijíma úver na spotrebu, a teda typický občianskoprávny vzťah. Úverovanie spotrebiteľov patrí medzi najfrekvencovanejšie občianskoprávne vzťahy a v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva je dôvodné aplikovať právnu úpravu o občianskych právach a nie podnikateľské právo (rozsudok NS SR vo veci sp. zn. 5MCdo/20/2009). Podľa judikatúry súdneho dvora je spotrebiteľ pri uzatváraní zmluvy v nevýhodnejšom postavení tak z dôvodu sťaženej vyjednávacjej pozície, ako aj z dôvodu informovanosti. Uvedené závery a názory akceptoval aj Ústavný súd SR vo svojom uznesení zo dňa 19.06.2013 č. k. 1ÚS 402/2013-10.

Od správnej aplikácie práva sa potom odvíja aj právne posúdenie dôvodnosti uplatnenia nároku.

Vo veci je nepochybné, že navrhovateľ listom zo dňa 07.10.2014 odstúpil od úverovej zmluvy. Túto okolnosť uvádza už v návrhu na začatie konania a aj z nej odvíja dôvodnosť uplatneného nároku v celom rozsahu, a to ako na zaplatenie istiny, tak úrokov a následne úrokov z omeškania. Rovnako je nepochybné a vyplývajúce z tvrdení navrhovateľa, že účinnosť odstúpenia od zmluvy nastala dňa 29.10.2014. Nastala tak situácia, kedy si sám veriteľ odstúpením od zmluvy zvolil právo ukončiť vzťah, v ktorom dlžník riadne neplnil svoje povinnosti a v dôsledku čoho nastávajú účinky upravené v ust. § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak. Následkom zrušenia zmluvy potom nastupuje povinnosť vrátenia plnenia v zmysle ust. § 457 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak je zmluva neplatná, alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal. V prípade, ak základom občianskoprávneho vzťahu je asynalagmatický záväzok, t. j. záväzok jednostranne zaväzujúci, ktorým je aj zmluva o pôžičke alebo úvere, prijemca musí vrátiť predmet plnenia tomu, kto ho poskytol. Zo znenia citovaného zákonného ustanovenia jednoznačne vyplýva, že povinnosť vrátiť sa týka len plnenia, ktoré bolo poskytnuté.

V prípade odstúpenia od zmluvy o úvere vzniká preto dlžníkovi povinnosť vrátiť všetko, čo dostal ku dňu účinnosť odstúpenia od zmluvy.

Navrhovateľ v odvolaní cituje ustanovenia Obchodného zákonníka, ktoré upravujú podrobne podmienky účastníkov zmluvných strán v prípade odstúpenia od zmluvy, avšak je nevyhnutné zdôrazniť, že citované ustanovenia sa týkajú len obchodných vzťahov, teda vzťahov regulovaných obchodným právom. Pri prijatí zásady, že v danom prípade sa jedná o občianskoprávny vzťah nie je možné aplikovať ani ustanovenia § 349 a nasl. prípadne ustanovenia § 506 Obchodného zákonníka. Občiansky zákonník pritom povinnosti dlžníka v súvislosti s odstúpením od zmluvy neupravuje takýmto spôsobom, a preto sa aj následné vzťahy po odstúpení od zmluvy riadia len ustanovením § 457 a nasl. Občianskeho zákonníka. Za takejto situácie je potom nadbytočné zaoberať sa posudzovaním dopadu na zaplatenia alebo nezaplatenia úrokov vyplývajúcich z pôvodnej zmluvy na niektorého z účastníkov zmluvy. Pokiaľ sa teda veriteľ rozhodne postupovať odstúpením od zmluvy, na ktorú sa vzťahujú ustanovenia Občianskeho práva má nárok len na vrátenie toho, čo skutočne dlžník do účinnosti zmluvy dostal. Takýto záver nie sú spôsobilí ovplyvniť ani všeobecne platné a uznávané názory teórie i praxe z oblasti obchodného práva, keďže nie sú aplikovateľné na daný občianskoprávny vzťah.

V prípade, že dlžník je v omeškaní aj s týmto plnením, má veriteľ právo na úrok z omeškania v súlade s ust. § 517 ods. 1, 2 tak ako to aj rozhodol súd prvého stupňa.

Návrhom na začatie konania si tak navrhovateľ jednoznačne uplatňoval nároky vyplývajúce z odstúpenia od zmluvy, medzi ktoré nepatria poplatky zaplatené navrhovateľom v sume 105 eur zaplatené po odstúpení od zmluvy.

Súdu prvého stupňa nie je preto možné vyčítať nesprávne právne posúdenie veci, v dôsledku čoho dôvod na odvolanie uplatnený navrhovateľom v odvolaní podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. odvolací súd neakceptoval.

Podstata odvolacieho dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p. (ktorý taktiež uplatňuje navrhovateľ v odvolaní) spočíva predovšetkým v nesprávnom postupe súdu prvého stupňa pri hodnotení výsledkov dokazovania. Dôsledkom toho je, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplývajú, alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne, že neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané, alebo vyplývajú z prednesov účastníkov. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov.

V prejednávanej veci navrhovateľ robí vlastné závery z vykonaných listinných dôkazov, ktoré sa však týkajú len otázky právneho posúdenia, a preto dôvod na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p. nebol uplatnený opodstatnene.

Odvolaním nenapadnutej časti prvostupňového rozhodnutia, a to pokiaľ bolo návrhu čiastočne vyhovené a odporcom uložené zaplatiť 24.646,24 eur s 5% úrokom z omeškania ročne z tejto sumy od 30.10.2014 do zaplatenia a náhradu trov konania v sume 1.485 eur sa krajský súd nedotýkal, pretože proti týmto výrokom odvolanie nesmerovalo, a tak nadobudli právoplatnosť (§ 206 ods. 2 O.s.p.).

V odvolacom konaní boli tak úspešní odporcovia, ktorí by mali v zmysle ust. § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 224 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov odvolacieho konania, avšak v súvislosti s odvolacím konaním im trovy nevznikli, a preto im neboli priznané.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.